

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____

Chişinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea şi completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂŞTE :

Se aprobă şi se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea şi completarea unor acte legislative.

PRIM-MINISTRU

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul muncii,
protecţiei sociale şi familiei

Valentina Buliga

Ministrul finanţelor

Veaceslav Negruţa

Ministrul justiţiei

Oleg Efrim

Lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I - Codul Contravențional al Republicii Moldova, Nr. 218 din 24.10.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 3-6, art. Nr: 15 din 16.01.2009), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Art. 34, alin. (2) în final se completează cu sintagma „Pentru săvârșirea repetată a aceleiași contravenții, persoana sancționată anterior se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

2. La art. 37, alin. (7) și la art. 38, alin.(6) sintagma „persoanelor declarate invalizi de gradul I și de gradul II” se substituie cu sintagma „persoanelor cu dizabilități severe și accentuate”.

3. Articolul 43, alin. (1), litera g) în final se completează cu sintagma „din cauza bolii, dizabilității ori altui factor.”.

4. După art. 53 se completează cu un articol nou, 53¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 53¹. Încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor cu dizabilități

Încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor cu dizabilități, garantate prin Constituție și prin alte legi, săvârșită de o persoană fizică se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și persoanelor juridice, cu privarea în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la un 1 an la 3 ani.”.

5. După articolul 56 se completează cu articolul 56¹ cu următorul conținut:

“Articolul 56¹. Încălcarea legislației privind încadrarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități

(1) Eschivarea sau refuzul de a încheia contract de muncă cu o persoană cu dizabilități care dispune de recomandări privind plasarea în câmpul muncii, din partea instituției abilitate prin legislație, se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Eschivarea sau refuzul angajatorilor de a repartiza locurile de muncă disponibile sau de a crea locuri noi de muncă pentru plasarea în câmpul muncii a persoanelor care și-au pierdut parțial capacitatea de muncă în urma unui accident de muncă sau au căpătat o boală profesională, la angajatorul respectiv, în urma cărui fapt au fost recunoscute ca persoane cu dizabilități, se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. Săvârșirea repetată a contravenției prevăzute la alineatul dat, de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.

(3) Eschivarea sau refuzul angajatorilor, care conform statelor de personal au angajați în câmpul muncii 20 de salariați și mai mult, de a rezerva și angaja în câmpul muncii persoane cu dizabilități, în proporție de cel puțin 5 la sută din numărul total al salariaților, pe parcursul unui an financiar, se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată angajatorului. Săvârșirea repetată a contravenției prevăzute la prezentul alineatul, de către angajatori sancționați anterior se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.

(4) Necomunicarea agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă de către angajatori, în termenul stabilit de legislație, a informației privind locurile de muncă rezervate pentru angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, precum și angajările persoanelor cu dizabilități efectuate, la locurile de muncă rezervate, se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Neîndeplinirea și nerespectarea, normativelor în vigoare pentru asigurarea integrării în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, cum ar fi, amenajarea și adaptarea rezonabilă a locului de muncă pentru a asigura accesul și folosirea acestora de către persoanele cu dizabilități, se sancționează cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

6. După art.63 se completează cu art. 63¹ în următoarea redacție:

„Articolul 63¹. Neîndeplinirea de către copii a obligațiilor de întreținere a părinților cu dizabilități

Neîndeplinirea de către copiii majori, apți de muncă a obligațiilor de întreținere a părinților cu dizabilități aflați în dificultate, se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale. Săvârșirea repetată a contravenției prevăzute la prezentul alineatul, de către persoana sancționată anterior se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

7. După art. 64 se completează cu art. 64¹ în următoarea redacție:

„ Articolul 64¹ . Încălcarea legislației cu privire la educație

(1) Acțiunile care limitează sau îngreșesc dreptul la învățământ al persoanelor, inclusiv persoanelor cu dizabilități prevăzut de legislație, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. Săvârșirea repetată a contravenției date, de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție, se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

(2) Neasigurarea persoanelor cu dizabilități, în conformitate cu legislația în vigoare, de către persoanele responsabile, cu materiale educaționale inclusiv cu editări prin sisteme alternative de comunicare (în sistemul Braille, în variantă sonoră, în limbaj simplu și ușor de înțeles etc.) a literaturii artistice, a manualelor școlare, a altor materiale didactice și altor mijloace de instruire, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată

persoanei juridice. Săvârșirea repetată a contravenției date, de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

8. După art. 65 se completează cu art. 65¹ în următoarea redacție:

„ Articolul 65¹ Încălcarea legislației cu privire la ocrotirea sănătății, reabilitare medicală și socială a persoanelor cu dizabilități

Acțiunile care limitează sau îngreșesc dreptul la ocrotirea sănătății, reabilitare medicală și socială a persoanelor cu dizabilități prevăzut de legislație, se sancționează cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere. Săvârșirea repetată a contravenției date, de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

9. La art. 177 alin. (2), după lit. i) se completează cu lit. i¹) cu următorul cuprins:

„i¹) neamenajarea adecvată de către persoanele responsabile (indiferent de forma de organizare juridică), conform normativelor în vigoare, a clădirilor, încăperilor și instalațiilor, inclusiv cele de locuit pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități;”. În final, aliniatul (2) se completează cu următoarea sintagmă „Săvârșirea repetată a contravenției stabilite la lit. i¹), de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție, se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

10. După art. 221 se completează cu art. 221¹ cu următorul conținut:

“Articolul 221¹. Încălcarea legislației privind asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la mijloacele de transport în comun

(1) Neîndeplinirea și nerespectarea normativelor în vigoare, de amenajare și adaptare a mijloacelor de transport în comun auto, aerian, naval, electric urban și transportul prin conducte, pentru a asigura accesul și folosirea acestora de către persoanele cu dizabilități se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. Săvârșirea repetată a contravenției date de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.

(2) Autoritățile administrației publice locale și persoanele juridice de drept public sau de drept privat care nu au adaptat, nu au rezervat și nu au semnalizat prin semnul internațional cel puțin 4% din numărul total al locurilor de parcare, dar nu mai puțin de 2 locuri, pentru parcare gratuită a mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități locomotorii în spațiile de parcare de pe lângă clădirile de utilitate publică, precum și în cele organizate, se sancționează cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale. Săvârșirea repetată a contravenției date, de către o persoană sau o autoritate publică sancționată anterior pentru această contravenție se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

11. La articolul 227, în final, se completează cu alineat nou, (3) cu următorul conținut:

„(3) Neîndeplinirea și nerespectarea, normativelor în vigoare, de construcție, de reparație și de reconstrucție a drumurilor, stațiilor, pasajelor și a comunicațiilor situate în zona drumului, a mijloacelor de dirijare a circulației rutiere, a pistelor pentru pietoni și a punților de trecere, sau a căilor de acces la drumul de folosință generală pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale, aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice. Săvârșirea repetată a contravenției date, de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție, se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

12. După art. 251 se completează cu art. 251¹ cu următorul conținut:

„Articolul 251¹ Neasigurarea de către tele/radiodifuzori a accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile sale

Încălcarea prevederilor Codului Audiovizual în ceea ce privește neasigurarea accesului persoanelor cu dizabilități auditive la emisiunile televizate de importanță majoră și de actualități garantate prin interpretarea acestora în limbajul mimico-gestual, din contul tele/radiodifuzorului, cel puțin 20 de minute din timpul zilnic de emisii ale serviciului de programe se sancționează cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice. Săvârșirea repetată a contravenției date, de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție, se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

13. După articolul 260 se completează cu articolul 260¹ cu următorul conținut:

„Articolul 260¹. Încălcarea legislației privind asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la mijloacele de informare

Neîndeplinirea și nerespectarea, normativelor în vigoare, privind asigurarea accesului și folosirea de către persoanele cu dizabilități a serviciilor publice în domeniul comunicațiilor electronice, informație (cu excepția informațiilor prevăzute la art. 71 a prezentului cod) și la mijloacele de informare în masă, precum și la tehnologia informației, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale, aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice. Săvârșirea repetată a contravenției date, de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție, se sancționează cu amendă triplă, calculată din amenda de bază maximală.”.

14. După art. 312 se completează cu articolul 312¹ în următoarea redacție:

„Articolul 312¹ Neasigurarea persoanelor cu dizabilități auditive cu un interpret mimico-gestual de către autoritățile publice

Neasigurarea comunicării între autorități și persoanele cu deficiențe de auz, după necesitate, cu serviciile acordate de către un interpret mimico-gestual, se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale.”.

15. La art. 407, alin.(1) după cifrele „207” se completează cu cifrele „,221¹”.

16. La art. 410, alin.(1) sintagma „art. 246–260” se substituie cu sintagma „art.246–260¹”.

Art. II. - Codul audiovizualului al Republicii Moldova, Nr. 260 din 27.07.2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr.131-133, art. Nr: 679 din 18.08.2006), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La art. 13 alin. (4) sintagma „deficiențe de auz (surde)” se substituie cu sintagma „dizabilități auditive”.

Art. III - Codul Fiscal al Republicii Moldova, Nr. 1163 din 24.04.1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ed. spec. din 08.02.2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 33, alin. (2):

- lit. b) pe tot parcursul textului codului sintagma „invalid” se substituie cu sintagma „persoană cu dizabilități”, sintagma „invaliditatea” se substituie cu sintagma „dizabilitatea”, iar sintagma „invalid de gradul I și II” se substituie cu sintagma „persoană cu dizabilități severe și accentuate”;

- lit. e) va avea următorul conținut:

„e) este persoană cu dizabilități de pe urma războiului, persoana cu dizabilități din copilărie, persoană cu dizabilități severe și accentuate;”

2. La art. 35, alin.(1) și pe parcursul textului sintagma „invalidizilor din copilărie” se substituie cu sintagma „persoanelor cu dizabilități din copilărie”.

3. La art. 283, alin.(1):

- lit. h) sintagma „invalidizii de gradul I și II, invalidizii din copilărie, invalidizii de gradul III” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități severe și accentuate, persoanele cu dizabilități din copilărie, persoanele cu dizabilități medii”,

- lit. k) cuvântul „invalidi” se substituie cu cuvântul „cu dizabilități”, iar cuvântul „dezabilități” se substituie cu cuvântul „dizabilități”.

4. La art. 343 cuvântul „invalidizii” se substituie cu cuvântul „persoanele cu dizabilități”.

Art. IV - Codul Muncii al Republicii Moldova, Nr. 154 din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr.195-162, art. Nr.648 din 29.07.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art.8, cuvântul „handicap” de substituit cu cuvântul „dizabilitate”.

2. La art.31 alin.(2) lit. e), sintagma „a invalidizilor” de substituit cu sintagma „a persoanelor cu dizabilități”.

3. La art.62 lit. f), sintagma „invalidizii” de substituit cu sintagma „persoanele cu dizabilități”.

4. La art.76 lit. m) și art.85 alin.(2), sintagma „gradului de invaliditate” de substituit cu sintagma „gradului de dizabilitate”.

5. La art.77 lit. e) și art.85 alin.(2), sintagma „a copilului invalid” de substituit cu sintagma „a copilului cu dizabilități”.

7. La art.96 alin.(4), sintagma „Pentru invalizii de gradul I și II” de substituit cu sintagma „Pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate”.

8. La art.97 alin.(1), art.105 alin.(2), art.103 alin.(6), art.110 alin. (4), art.111 alin.(4), art. 249 alin. (2) și art. 319 alin. (2) sintagma „copii invalizi” de substituit cu sintagma „copii cu dizabilități”.

9. La art.100 alin.(4), sintagma „invalizi” de substituit cu sintagma „persoanele cu dizabilități”.

10. La art.103 alin.(6), art.105 alin.(2), art.110 alin.(4), art.111 alin.(4), art.249 alin.(2) și art.318 alin.(2), sintagma „Invalizii de gradul I și II” de substituit cu sintagma „Persoanele cu dizabilități severe și accentuate”.

11. La art.108 alin.(4), sintagma „copil invalid” de substituit cu sintagma „copil cu dizabilități”.

12. La art.116 alin.(4) și art.120 alin.(2) sintagma „copil invalid” de substituit cu sintagma „copil cu dizabilități”.

13. La art.121:

- la alin.(1), sintagma „nevăzătorii” de substituit cu sintagma „persoanele cu dizabilități de vedere severe”;

- la alin.(4), sintagma „copil invalid” de substituit cu sintagma „copil cu dizabilități”.

14. Articolul 128 alin. (2) sintagma „handicap” se substituie cu sintagma „dizabilitate”.

15. La art.183 alin.(2):

- la lit. a) sintagma „un invalid” se substituie cu sintagma „ o persoană cu dizabilități”.

- la lit. f), sintagma „invalizii de război” de substituit cu sintagma „persoanele cu dizabilități de pe urma războiului”;

- la lit. j) sintagma „invalizii” de substituit cu sintagma „persoanele cu dizabilități”, iar sintagma „invalidității” de substituit cu sintagma „dizabilități”.

Art. V - Codul Familiei al Republicii Moldova, Nr. 1316 din 26.10.2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr.47-48, art. Nr: 210 din 26.04.2001), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 81, alin.(1) după sintagma „boală gravă,” se completează cu sintagma „dizabilitate severă și accentuată,”.

2. La art. 82, alin. (2):

- lit. a) sintagma ”invalid de gradul I, II sau III” se substituie cu sintagma ”persoană cu dizabilitate severă, accentuată și medie”;

- la lit. d) sintagma ”copil comun invalid” se substituie cu sintagma ”copil comun cu dizabilități”, precum și sintagma „copil comun invalid de gradul I din copilărie” cu sintagma „în comun o persoană cu dizabilitate severă din copilărie”.

3. La art. 83, lit. (c), sintagma ”copil comun invalid” se substituie cu sintagma ”copil comun cu dizabilități”, precum și sintagma „copil comun invalid de gradul I din copilărie” cu sintagma „ în comun o persoană cu dizabilitate severă din copilărie”.

Art. VI - Codul de executare al Republicii Moldova, Nr. 443 din 24.12.2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 214 - 220, art. Nr: 704 din 05.11.2010), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 89, pct.1), lit. h) cuvintele „invalidi” și „invalidilor” se substituie cu sintagmele „persoanele cu dizabilități” și „persoanelor cu dizabilități”.

2. La art. 190, alin. (12) sintagma „condamnatului i s-a stabilit gradul I sau II de invaliditate” se substituie cu sintagma „condamnatul a fost încadrat într-un grad de dizabilitate severă sau accentuată”.

3. La art. 212, alin. (3) sintagma „copii invalidi” se substituie cu sintagma „copii cu dizabilități”.

4. La art. 228, alin. (2) sintagma „invalidilor de gradul I sau II” se substituie cu sintagma „persoanelor cu dizabilități severe sau accentuate”.

5. La art. 234, alin. (3) sintagma „invalidi de gradul I sau II” se substituie cu sintagma „persoane cu dizabilități severe sau accentuate”.

6. La art. 239, alin. (1) cuvântul „invalidi” se substituie cu cuvântul „persoane cu dizabilități”.

7. La art. 240, alin. (2) sintagma „invalidii de gradul I” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități severe”.

8. La art. 282, alin. (4) sintagma „invalidi de gradul I sau II” se substituie cu sintagma „persoane cu dizabilități severe sau accentuate”, iar cuvântul „invalidi” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități”.

Art. VII - Codul Vamal al Republicii Moldova, Nr. 1149 din 20.07.2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ediție specială din 01.01.2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 19, alin. (1) sintagma „drepturi egale pentru” se substituie cu sintagma „dreptul de”.

2. La art. 316, alin. (2) și art. 318 alin. (3) cuvântul „invaliditate” se substituie cu cuvântul „dizabilitate”.

Art. VIII - Codul de procedură penală a Republicii Moldova, Nr. 122 din 14.03.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 104-110, art. Nr: 447 din 07.06.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Art. 358, alin. (7) sintagma „datele despre invaliditate” se substituie cu sintagma „datele despre dizabilitate”.

Art. IX - Codul penal al Republicii Moldova, Nr. 985 din 18.04.2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr.72-74, art. Nr: 195 din 14.04.2009), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 67 alin. (4) termenul „persoanelor recunoscute ca invalizi de gradele I și II” se substituie cu sintagma „persoanelor cu dizabilități severe și accentuate”.

2. La art. 77 alin.(1), lit. e), și pe tot parcursul textului se substituie sintagma „handicapului fizic sau psihic” cu cuvântul „dizabilități”.

3. La art. 176 după cuvântul „culoare,” se completează cu cuvântul „dizabilitate,”.

4. Art. 197, alin. (2) după litera c) se completează cu o nouă literă c¹) cu următorul conținut: „c¹) săvârșită asupra bunurilor unui minor sau a unei femei gravide, ori profitînd de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vîrstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor;”.

Art. X - Codul Civil al Republicii Moldova Nr. 1107 din 06.06.2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 82-86, art. Nr: 661 din 22.06.2002), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 23 alin. (1), după cuvântul „religie” se introduce cuvântul „dizabilitate,”.

2. La art. 24, se introduce alin.(1¹), în următoarea redacție:

”(1¹) Persoana declarată incapabilă, este în drept de a contesta hotărîrea instanței judecătorești prin care a fost declarată incapabilă în condițiile prevăzute de legislație.”.

3. La art.1418, alin. (3) sintagma „pensia de invaliditate” se substituie cu sintagma „pensia de dizabilitate”.

4. La art. 1419, alin. (2), lit. d) se expune în următoarea redacție:

„d) persoanelor cu dizabilități;”.

5. La art. 1459, alin. (1), lit. a) sintagma „invalizi” se substituie cu sintagma „persoane cu dizabilități”.

Art. XI - Codul de procedură civilă a Republicii Moldova, Nr. 225 din 30.05.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 111-115, art. Nr. 451 din 12.06.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 22 alin. (1), după cuvântul „origine etnică,” se introduce cuvântul „dizabilitate,”.

2. La art. 58:

- alin. (2), în final se completează cu următoarea propoziție „Această prevedere nu se aplică în cazul, în care persoana lipsită de capacitatea de exercițiu contestă hotărîrea instanței emitente.”.

- alin. (6), în final se completează cu sintagma „Persoanele care urmează a fi declarate incapabile și cele declarate incapabile, care contestă hotărîrea instanței judecătorești prin care a fost declarată incapabilă în condițiile prevăzute de legislație, sînt în drept de a beneficia de asistență juridică din partea statului.”.

3. La art. 85, alin. (1) lit. k) se expune în următoarea redacție:

„k) organizațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, instituțiile, întreprinderile și asociațiile de instruire și de producție ale persoanelor cu dizabilități - în toate acțiunile și pentru toate cererile depuse de aceștia;”.

4. La art. 104, alin. (1), lit. e) la început se completează cu sintagma „în procedură specială, de declarare a incapacității sau contestării acesteia hotărâri, citația și înștiințarea se expediază în adresa persoanei care urmează a fi declarată incapabilă sau care contestă această hotărâre și/sau reprezentantului desemnat de el, sau a celui din oficiu; în celelalte cazuri legate de”.

5. La art. 136, alin. (1), cuvântul „invaliditate” se substituie cu cuvântul „dizabilitate”.

6. La art. 170, alin. (1), lit. c) în final se completează cu sintagma „, cu excepția cazului în care cererea se referă la contestarea hotărârii privind declararea incapacității”.

7. În denumirea art. 219 sintagma „handicap fizic” se substituie cu cuvântul „dizabilități”, precum și în textul articolului se substituie sintagma „mut sau surd” cu sintagma „cu deficiențe de auz și de vorbire”.

8. La art. 260, alin. (1), lit. b) în final se completează cu sintagma „, cu excepția cazului în care judecarea cauzei se referă la contestarea hotărârii privind declararea incapacității;”.

9. La art. 267, lit. b) în final se completează cu sintagma „, cu excepția cazului în care cererea se referă la contestarea hotărârii privind declararea incapacității”.

10. La art. 306, alin. (1) sintagma „în prezența acesteia dacă sănătatea îi permite,” se substituie cu sintagma „în prezența obligatorie a acestuia, excepție de la această obligativitate constituie starea de sănătate nesatisfăcătoare certificată în modul corespunzător,”.

11. La art. 308, alin. (2) după sintagma „la cererea” se completează cu sintagma „persoanei declarate incapabile, a”.

Art. XII - Codul transportului feroviar, Nr. 309 din 17.07.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 226-228, art. Nr: 892 din 14.11.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 20, alin. (5), sintagma „unei infirmități” se substituie cu sintagma „accident de muncă”, sintagma „în calitate de invalizi” se substituie cu sintagma „din cauza dizabilității”, iar cuvântul „infirmității” se substituie cu cuvântul „accidentului”.

2. Art. 106, în final, se completează cu un alineat nou, (4), în următoarea redacție:

„(4) Calea ferată trebuie să adapteze cel puțin un vagon și stațiile principale de tren pentru a permite accesul persoanelor cu dizabilități care utilizează fotoliul rulant și să marcheze prin pavaj tactil contrastant căile spre peroanele de îmbarcare, ghișee sau alte utilități.”.

3. La art. 109 după sintagma „și veridice” se completează cu sintagma „, inclusiv, prin montarea panourilor de afișaj corespunzătoare nevoilor persoanelor cu dizabilități vizuale și auditive,”.

Art. XIII - Codul electoral, Nr. 1381 din 21.11.1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 81, art. Nr: 667 din 08.12.1997), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La art.13, alin.(1) se exclude lit. b).

Art. XIV – Legea asistenței sociale Nr. 547 din 25.12.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 42-44, art. Nr: 249 din 12.03.2004), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 1, definiția „riscul social” cuvântul „disabilitate” se substituie cu cuvântul „dizabilitate”.

2. La art. 7 lit. i) cuvântul „disabilități” se substituie cu cuvântul „dizabilități”.

3. Art.15, în final se completează cu o nouă literă e) cu următorul conținut: „e) asistent personal.”.

Art. XV. - Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, Nr. 156 din 14.10.1998 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii și anexelor:

cuvintele „invaliditate”, „invalidități” se înlocuiesc cu cuvintele „dizabilitate”, „dizabilități”;

sintagma „pensie de invaliditate” se înlocuiește cu sintagma „pensie de dizabilitate”, la cazul respectiv;

sintagma „pensie de invaliditate de gradul I” se înlocuiește cu sintagma „pensie de dizabilitate severă”, la cazul respectiv;

sintagma „pensie de invaliditate de gradul II” se înlocuiește cu sintagma „pensie de dizabilitate accentuată”, la cazul respectiv;

sintagma „pensie de invaliditate de gradul III” se înlocuiește cu sintagma „pensie de dizabilitate medie”, la cazul respectiv;

sintagma „gradul I” se înlocuiește cu sintagma „dizabilitate severă”, la cazul respectiv;

sintagma „gradul II” se înlocuiește cu sintagma „dizabilitate accentuată”, la cazul respectiv;

sintagma „invalidizilor din copilărie” se înlocuiește cu sintagma „persoanelor cu dizabilități din copilărie”;

sintagma „gradul III” se înlocuiește cu sintagma „dizabilitate medie”, la cazul respectiv;

sintagmele „grad de invaliditate” și „gradul de invaliditate” se înlocuiesc cu sintagmele „grad de dizabilitate” și „gradul de dizabilitate”, la cazul respectiv;

sintagma „invalidizii de gradul I” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități severe”;

sintagma „invalidizii de gradul II” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități accentuate”;

sintagma „invalidizii de gradul III” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități medii”;

sintagma „boală obișnuită” se înlocuiește cu sintagma „afecțiune generală”, la cazul respectiv;

sintagma „Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității (C.E.M.V.)” se înlocuiește cu sintagma „Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale (Consiliul sau structurile sale)”, iar sintagma „C.E.M.V.” se înlocuiește cu sintagma „Consiliul NDDCM sau structurile sale”, la cazul respectiv.

2. La art. 1, noțiunea „invaliditate”, se exclude.

3. Secțiunea 3 se expune în următoarea redacție „Pensia de dizabilitate”.

4. Art. 18 se expune în următoarea redacție:

„Articolul 18. Constatarea dizabilității

Dizabilitatea și capacitatea de muncă, cauzele, gradul și timpul apariției ei se constată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale (Consiliul) în baza Instrucțiunii privind modul de determinare a dizabilității aprobate de Guvern.”.

5. Art. 19 se expune în următoarea redacție:

„Articolul 19. Condițiile de stabilire a pensiei de dizabilitate

Are dreptul la pensie de dizabilitate persoana asigurată, care în rezultatul expertizării de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale i s-a stabilit dizabilitate, din cauza:

- a) unei afecțiuni generale;
- b) unui accident de muncă;
- c) unei boli profesionale.”.

Art. XVI. - Legea privind sistemul public de asigurări sociale, nr. 489 din 08.07.1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 1-4, art. Nr: 2 din 06.01.2000), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 7, alin.(3) cuvântul „invalidității” se substituie cu cuvântul „dizabilității”.

2. La art.23, alin. (1), lit. a) și la art.39, lit. b), sintagma „pensiei de invaliditate” se substituie cu sintagma „pensie de dizabilitate”.

3. La art. 41, lit. a), sintagma „boli obișnuite” se înlocuiește cu sintagma „afecțiuni generale”.

Art. XVII. – Legea privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, nr. 102 din 13.03.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 70-72, art. Nr: 312 din 15.04.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 2, litera a) sintagma „de invaliditate” se substituie cu sintagma „de dizabilitate”; sintagma „Consiliului de expertiză medicală a vitalității” care va avea

următorul conținut „Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurilor sale teritoriale”.

2. La art. 5, alin. 5):

- lit. b) se exclude;
- la lit. d) sintagma „Consiliului de expertiză medicală a vitalității” se substituie cu sintagma „Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurilor sale”;
- la lit. e) sintagma „reabilitare socială” se substituie cu sintagma „reabilitare socială, medicală sau profesională”.

3. La art. 22, alin. (2) lit. b) sintagma „handicap” se substituie cu sintagma „dizabilități”.

4. La art. 23:

- alin. (2) cuvintele „absolvenților invalizi” se substituie cu sintagma „absolvenților care sînt încadrați într-un grad de dizabilitate”.

- după alin.(6) se introduce un alineat nou, alineatul (6¹), cu următorul conținut:

„(6¹) Pentru angajarea absolvenților instituțiilor de învățămînt, inclusiv absolvenților încadrați într-un grad de dizabilitate, angajatorii pot primi subvenții de la stat.”.

- alin. 7 va avea următorul conținut:

„(7) Procedura de stimulare a angajatorilor pentru încadrarea absolvenților instituțiilor de învățămînt se stabilește de Guvern.”.

5. La art. 26 alin. (3) cuvîntul „invalide” se substituie cu sintagma „cu dizabilități”.

6. La art. 34, alin. (1) se exclude lit. a) și c).

7. După articolul 41 se introduce articolul 41¹ cu următorul conținut:

„ Articolul 41¹. Restituirea sumelor nesolicitate în termen de către beneficiari

(1) Sumele indemnizațiilor nesolicitate de beneficiari în decurs de 2 luni consecutiv, se restituie lunar de către instituțiile bancare pe contul corespunzător al agențiilor teritoriale pentru ocupare forței de muncă.

(2) Sumele indemnizațiilor restituite pe contul agențiilor teritoriale din cauza neridicării în termenii stabiliți pot fi solicitate de beneficiar în decurs de 1 an din data încetării plății. În cazul decesului beneficiarului, sumele neachitate se plătesc în baza permisiunii, eliberată de către Agenția pentru ocuparea forței de muncă, unui membru adult al familiei, sau în cazul lipsei acestuia, persoanei care va depune dovezi că a suportat cheltuieli de deces.”.

Art. XVIII. – Legea cu privire la veterani, nr. 190 din 08.05.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 84-86, art. Nr: 392 din 16.04.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Pe tot parcursul textului legii:

- sintagma „invalidii de război”, „invalidi de război” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități de pe urma războiului”, ținînd cont de terminație;

- cuvîntul „invaliditate” se substituie cu cuvîntul „dizabilitate”, ținînd cont de terminație;
- cuvîntul „invalidi” se substituie cu cuvîntul „persoane cu dizabilități”;
- sintagma „persoanele care au devenit invalide/zi” se substituie cu sintagma „persoanele care s-au încadrat într-un grad de dizabilitate”.

2. La art.14, alin. (7) și pe tot parcursul textului sintagma „invalidi neangajați” se substituie cu sintagma „persoane cu dizabilități neangajate”.

3. La art. 15, alin. (1):

- lit. c) se substituie sintagma „un invalid de gradul I” cu sintagma „o persoană cu dizabilități severe”;
- lit. w) sintagma „ceilalți invalidi de război” se substituie cu sintagma „celelalte persoane cu dizabilități de pe urma războiului”.

4. La art. 18, alin.2 sintagma „invalidilor de război” se substituie cu sintagma „persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului”.

Art. XIX. – Legea privind ocrotirea sănătății, nr. 411 din 28.03.1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 34, art. Nr: 373 din 22.06.1995), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 18 alin. (1) cuvîntul „handicapați” se substituie cu sintagma „cu dizabilități”.

2. Art. 56 se expune în următoarea redacție:

„Articolul 56. Determinarea dizabilității și capacității de muncă

(1) Determinarea dizabilității și capacității de muncă la persoanele adulte și la copii în vîrstă de pînă la 18 ani este în competența Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și structurilor sale, instituție subordonată Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

(2) Competențele și modul de organizare, funcționare a Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și structurilor sale, precum și modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă se aprobă de Guvern.

(3) Criteriile de determinare a dizabilității și capacității de muncă se aprobă prin ordin interministerial.”.

Art. XX. – Legea privind drepturile copilului, nr. 338 din 15.12.1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 13, art. Nr: 127 din 02.03.1995), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 3, după cuvîntul „religie,” se introduce cuvîntul „dizabilitate,”.

2. Articolul 24 se expune în următoarea redacție:

„Articolul 24. Drepturile copiilor cu dizabilități

(1) Statul asigură copiilor cu dizabilități, în egală măsură cu alți copii, dreptul la protecție socială, asistență medicală, reabilitare, educație, muncă, mediu fizic, tehnologii și sisteme informaționale, de comunicare și alte utilități și servicii, la care are acces publicul

larg, pentru a se putea bucura de o viață decentă în condiții care să le faciliteze participarea activă la viața socială.

(2) Statul asigură copiilor cu dizabilități dreptul de a beneficia de prestații și servicii sociale.”.

Art. XXI - Legea privind Inspecția Muncii, nr. 140 din 10.05.2001 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova 68-71, art. Nr: 505 din 29.06.2001), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 11³ alin.(1) se completează cu următoarele litere în următoarea redacție:

„ k) adaptarea rezonabilă la locul de muncă pentru persoanele cu dizabilități;

l) crearea sau rezervarea locurilor de muncă și angajarea/ocuparea în muncă a persoanelor cu dizabilități în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

m) prezentarea în adresa agențiilor teritoriale de ocupare a forței de muncă, de către angajatori, a rapoartelor despre locurile create și/sau rezervate în cadrul instituțiilor sale pentru persoanele cu dizabilități, precum și ocuparea acestor locuri de către persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.”.

2. Articolul 13, aliniatul (2), litera c) se completează cu următorul text: „inclusiv cei cu dizabilități.”

Art. XXII - Legea privind securitatea și sănătatea în muncă, nr. 186 din 10.07.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 143-144, art. Nr: 587 din 05.08.2008), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 10, alin. (3):

- lit. d) sintagma „adaptarea muncii în funcție de persoană, în special în ceea ce privește proiectarea locurilor de muncă” se substituie cu sintagma „adaptarea locului de muncă în funcție de necesitățile persoanei, inclusiv celor cu dizabilități, în special în ceea ce privește adaptarea rezonabilă a locului de muncă”;

- lit. h) în final se completează cu sintagma „,cu excepția cazurilor, când acestea se referă la persoanele cu dizabilități;”.

- în final, se completează cu literele j), k) și l) care vor avea următorul cuprins:

„ j) furnizarea de noi tehnologii și dispozitive de asistență, de instrumente și echipamente care să permită persoanelor cu dizabilități menținerea locului de muncă;

k) crearea și menținerea unor condiții igienice pentru viață și muncă;

l) propagarea odihnei active în rândul salariaților.”.

2. La art.18, alin.(1) sintagma „stabilit gradul de reducere a capacității de muncă” se substituie cu sintagma „evaluat procentul capacității de muncă păstrată”.

Art. XXIII - Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale, nr. 756 din 24.12.1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 31-33, art. Nr:192 din 23.03.2000), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 9, alin (1), lit. f) și pe parcursul textului legii, cuvântul „invaliditate” se substituie cu cuvântul „dizabilitate”.

2. La art.10, alin.(3), litera e) și f) se comasează într-un punct e), avînd următorul conținut:

„e) mijloace ajutătoare tehnice (orice produs, instrument, echipament sau sistem tehnic utilizat de către o persoană cu dizabilități, de uz special sau general, care previne, compensează, monitorizează, diminuează sau neutralizează deficiența persoanelor cu dizabilități). Acest drept se referă și la acoperirea cheltuielilor pentru repararea lor.”.

3. La art.16:

- aliniatul (1) cifra „25 %” se substituie cu cifra „35%”.

- la alin. (3) sintagma „încadrat în gradele I sau II de invaliditate” se substituie cu sintagma „cu dizabilități severe sau accentuate”.

- la alin. (5) și pe tot parcursul textului, sintagma „încadrat în gradul III de invaliditate” se substituie cu sintagma „cu dizabilități medii”.

4. La art. 18 alin. (2) lit. a) cuvântul ”invalidi” se substituie cu cuvântul ”cu dizabilități”.

Art. XXIV - Legea cu privire la ajutorul social, nr. 133 din 13.06.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 179, art. Nr: 625 din 30.09.2008), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 5, alin. (1):

- lit. b) și pe tot parcursul textului sintagma „invaliditate” se substituie cu sintagma „dizabilitate”.

- lit. e) va avea următorul cuprins:

- ”e) îngrijesc un membru/membri ai familiei cu dizabilitate severă care necesită îngrijire conform concluziei Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurilor sale teritoriale, îngrijesc un copil/copii cu dizabilități din aceeași familie sau o persoană în vîrstă de peste 75 de ani din aceeași familie conform concluziei Consiliului medical consultativ.”.

2. La art. 7, alin. (2), lit. e) sintagma „copil invalid” se substituie cu sintagma „copil cu dizabilități”.

Art. XXV - Legea învățămîntului, nr. 547 din 21.07.1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 62-63, art. Nr: 692 din 09.11.1995), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 6, alin. (1) după sintagma „vîrstă,” se completează cu sintagma „dizabilitate,”.

2. La art. 17, alin.(8) sintagma „cu handicap fizic și mental” se substituie cu sintagma „cu dizabilități”.

3. La art. 33 se expune în următoarea redacție:

„ Articolul 33. Învățămîntul special

(1) Învățământul special se realizează în instituții de învățământ special și alternative ale acestuia – centre de educație specială, centre de educație preventivă, centre de pedagogie curativă, centre de resurse și asistență educațională etc., care acordă, în baza Regulamentelor aprobate de Ministerul Educației, asistență corecțional - recuperatoare elevilor cu deficiențe senzoriale integrați în învățământul general și consultații metodice cadrelor didactice în clasele cărora se instruieste categoria respectivă de copii.

(2) Instituțiile de învățământ special se înființează și se lichidează de Guvern, la propunerea Ministerului Educației și de comun acord cu autoritățile administrației publice locale.

(3) Instituțiile de învățământ special se organizează pe categorii de cerințe educaționale speciale: probleme de cunoaștere și învățare (deficiențe mintale severe și asociate), fizice (motorii și neuromotorii), senzoriale (auditive sau vizuale), de comportament etc.

(4) Pentru copiii cu boli cronice cardiovasculare și neuropsihice, Ministerul Educației organizează instituții de învățământ de tip sanatorial.

(5) Pentru instruirea minorilor din izolatoarele de urmărire penală, din penitenciarele pentru minori, Ministerul Educației, de comun acord cu Ministerul Justiției, organizează, după caz, grupe, clase sau instituții de învățământ.

(6) Învățământul special pentru copiii cu cerințe educaționale speciale se desfășoară în conformitate cu planurile-cadru de învățământ, Curriculumul național, programele curriculare diferențiate, individualizate, adaptate și tehnologii didactice, în funcție de capacitățile de învățare ale copilului, aprobate de Ministerul Educației.

(7) Predarea disciplinelor școlare în clasele V-XII în școlile pentru copii cu deficiențe fizice și senzoriale se efectuează de cadre didactice cu pregătire generală, care au urmat o specializare în domeniul psihopedagogiei speciale.

(8) Durata învățământului special obligatoriu este de 9 ani pentru copiii cu deficiențe mintale și de 10-12 ani pentru copiii cu deficiențe fizice și senzoriale, în funcție de gradul și tipul dizabilității.

(9) În învățământul special, pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, sînt angajate cadre didactice cu pregătire calificată în domeniul psihopedagogiei speciale și asistenței sociale.”.

4. La art. 45, lit. f) sintagma „cu handicap psihic, fizic sau de altă natură” se substituie cu sintagma „cu dizabilități”.

Art. XXVI - Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr. 1585 din 27.02.1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 38-39, art. Nr: 280 din 30.04.1998), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La art. 4, alin.(4):

- lit. i) se expune în următoarea redacție: „ i) persoane cu dizabilități”;
- lit. l) va avea următorul cuprins:

„ 1) persoanele care îngrijesc la domiciliu o persoană cu dizabilități severe care necesită îngrijire, însoțire și supraveghere permanentă din partea altei persoane;”.

Art. XXVII - Legea cu privire la poliție, nr. 416 din 18.12.1990 (republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 17-19, art. Nr: 56 din 31.01.2002), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 4 după sintagma „de sex și vîrstă” se completează cu sintagma „dizabilitate”.

2. La art. 34 alineatul trei, cuvintele „invaliditate” se substituie cu cuvintele „dizabilitate”.

Art. XXVIII - Legea privind cantinele de ajutor social, nr. 81 din 28.02.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 67-69, art. Nr: 283 din 11.04.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La art. 3, alin. (1), litera b) se expune în următoarea redacție:

” b) persoanele cu dizabilități;”.

Art. XXIX. Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, nr.289 din 22 iulie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.168-170, art.773), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii:

- cuvîntul „invaliditate” se înlocuiește cu cuvîntul „dizabilitate”;
- sintagma „Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității (C.E.M.V.)” se înlocuiește cu sintagma „Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale (Consiliul sau structurile sale)”, iar sintagma „(C.E.M.V.)” se înlocuiește cu cuvîntul „Consiliul sau structurile sale” la cazul respectiv;
- sintagma „boli obișnuite” se înlocuiește cu sintagma „afecțiuni generale”, la cazul respectiv;
- sintagma „cu handicap” se substituie cu sintagma „cu dizabilități”.
- sintagma „cu excepția handicapului psihic;” se substituie cu sintagma „cu excepția persoanelor cu dizabilități mintale”.

2. La art. 19, alin. (1) cifra „16” se substituie cu cifra „18”.

Art. XXX - Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 32-35, art. Nr: 116 din 09.03.2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La art.29, alin.(1), lit. r) sintagma „invalidizii” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități”.

Art. XXXI. Legea cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, nr. 352 din 24.11.2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.14-17, art.40 din 02.02.2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La art. 3 cuvântul „handicap” se substituie cu cuvântul „dizabilitate”.

Art. XXXII - Legea pentru aprobarea Codului transporturilor auto, nr. 116 din 29.07.1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 90-91, art. Nr: 581 din 01.10.1998), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 11, alin. (2) în final se completează cu sintagma, „,în ambele cazuri asigurînd și informarea prin mijloace audio”.

2. La art. 38, după lit. (b) se adaugă o nouă litera (b¹) în următoarea redacție:

„(b¹) să asigure adaptarea mijloacelor de transport în comun aflate în circulație la necesitățile persoanelor cu dizabilități.”.

Art. XXXIII – Legea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației, nr. 827 din 18.02.2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 65-67, art. Nr: 460 din 08.06.2000), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La art. 5, alin. (1) cuvântul „invalidi” se substituie cu cuvântul „persoanelor cu dizabilități”.

Art. XXXIV – Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544 din 23.06.1993 (republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 247-251, art. Nr: 752 din 17.12.2010), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În tot textul legii:

- sintagma „au devenit invalide” se substituie cu sintagma „s-au încadrat într-un grad de dizabilitate”;
- sintagma „au devenit invalidi” se substituie cu sintagma „s-au încadrat într-un grad de dizabilitate”;
- cuvântul „invaliditate” se substituie cu cuvântul „dizabilitate”;
- cuvântul „invaliditatea” se substituie cu cuvântul „dizabilitatea”;
- cuvântul „invalidității” se substituie cu cuvântul „dizabilității”;
- cuvântul „invalidii” se substituie cu sintagma „persoanele cu dizabilități”;
- cuvântul „invalidi” se substituie cu sintagma „persoane cu dizabilități”;
- cuvântul „invalidul” se substituie cu sintagma „persoana cu dizabilități”;

- sintagma „invalidului de război” se substituie cu sintagma „persoanei cu dizabilități de pe urma războiului”;
- sintagma „invalidi de război” se substituie cu sintagma „persoane cu dizabilități de pe urma războiului”;
- sintagma „invalidilor de război” se substituie cu sintagma „persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului”;
- sintagma „grupe de invaliditate” se substituie cu sintagma „gradului de dizabilitate”;
- sintagma „consiliul de expertiză medicală a vitalității” se substituie cu sintagma „Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale”.

2. La art. 22, alin. (1) se expune în următoarea redacție:

„(1) Mărimea pensiei de dizabilitate se stabilește în următoarele proporții:

a) persoanelor cu dizabilități severe și accentuate de pe urma războiului - 75 procente, cu dizabilități medii - 50 procente din sumele respective ale salariului de funcție;

b) persoanelor cu dizabilități indicate la art. 21 lit. b) încadrate în grad de dizabilitate sever - 75 procente, accentuat - 55 procente, și mediu - 30 procente din sumele respective ale salariului de funcție.”.

3. Art. 23, litera a) se expune în următoarea redacție:

„ a) pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate de pe urma războiului din rîndurile soldaților în termen - 504 lei, medii - 252 lei, pentru persoanele cu dizabilități indicate la art. 21 lit. b) încadrate în grad de dizabilitate sever și accentuat din rîndurile soldaților în termen - 336 lei, și mediu – 168 lei;”.

4. La art. 28 sintagma „noi grupuri de invaliditate” se substituie cu sintagma „noului grad de dizabilitate”.

5. La art. 31, alin. (2), lit. b) sintagma „sînt invalizi” se substituie cu sintagma „sînt încadrați într-un grad de dizabilitate”.

6. Articolul 43 se expune în următoarea redacție:

„Articolul 43. Modul și termenele de stabilire a dizabilității membrilor de familie

Modalitatea și termenul de stabilire a dizabilității, expuse în art. 20, 27 și 29 se extind și asupra membrilor de familie încadrați în grad de dizabilitate.”.

7. La art. 50, alin.(1), lit. b) alineatul unu, sintagma „atestați drept invalizi” se substituie cu sintagma „încadrați în grad de dizabilitate”, iar sintagma „stabilirii invalidității;” se substituie cu sintagma „stabilirii gradului de dizabilitate;”.

Art. XXXV - Legea privind sănătatea mintală, nr. 1402 din 16.12.1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 44-46, art. Nr: 310 din 21.05.1998), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Pe tot parcursul textului sintagma „invalidizilor” se substituie cu sintagma „persoanelor cu dizabilități”.

Art. XXXVI - Legea cu privire la statutul militarilor, nr. 162 din 22.07.2005 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 129-130, art. 618 din 30.09.2005), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La articolul 13, alin. (6) sintagma „invalidității” se substituie cu sintagma „încadrării într-un grad de dizabilitate”.

Art. XXXVII – Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate, nr.170 din 19.07.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.171-174, art. 667 din 02.11.2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Pe tot parcursul textului legii sintagma „copil invalid în vîrstă de pînă la 16 ani” se substituie cu sintagma „copil cu dizabilități în vîrstă de pînă la 18 ani”.

2. La art. 55, alin. (5) cuvîntul „invaliditate” se substituie cu sintagma „încadrare într-un grad de dizabilitate”;

- lit. a)- c) se expun în următoarea redacție:

„ a) de 100 % pentru persoanele cu dizabilități severe;

b) de 80 % pentru persoanele cu dizabilități accentuate;

c) de 60 % pentru persoanele cu dizabilități medii.”.

4. La art. 55, alin.(6) cuvîntul „invaliditate” se substituie cu sintagma „de dizabilitate”.

Art. XXXIIX – Legea cu privire la sistemul penitenciar, nr. 1036 din 17 decembrie 1996 (republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 183-185, art. Nr: 654 din 10.10.2008), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 31 sintagma „survenirii invalidității” se substituie cu sintagma „încadrării într-un grad de dizabilitate a”;

- la alin. (2) lit. b) cuvintele „invaliditate” se substituie cu sintagma „încadrarea într-un grad de dizabilitate”.

2. Pe tot parcursul textului cuvîntul „invaliditate” se substituie cu cuvîntul „dizabilitate”.

Art. XXXIX – Legea cu privire la protecția civilă, nr. 271 din 09 noiembrie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.20, art. 231 din 29.12.1994) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La art. 13:

- alin.(2), lit. d) sintagma „survenirii invalidității” se substituie cu sintagma se substituie cu sintagma „încadrării într-un grad de dizabilitate”;

- alin. (4) sintagma „devenit invalide” se substituie cu sintagma „devenit persoane cu dizabilități”.

2. La art. 22, alin. (8) se exclude sintagma „invalidizilor de gradul I și la II”.

Art. XXXX – Legea presei, nr. 243 din 26 octombrie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.2, art. 12 din 12.01.1995) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Dispoziția articolului 4 devine alineatul (1), și se completează în final cu două alineate noi, alin. (2) și (3), în următoarea redacție:

“(2) Publicațiile periodice și agențiile de presă sunt obligate să utilizeze un limbaj și să prezinte informația furnizată în așa fel, încât aceasta să nu lezeze onoarea și demnitatea persoanelor cu dizabilități.

(3) Este inadmisibilă și se contracarează în conformitate cu legislația publicarea oricăror materiale și informații care prezintă imaginea persoanelor cu dizabilități în manieră de umilință a demnității și/sau conține un îndemn deschis sau ascuns la promovarea discriminării, urii și a altor acțiuni ce ar încălca drepturile acestor persoane.”.

Art. XXXXI – Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, nr. 1225 din 08.12.1992 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 241-246, art. nr.746 din 10.12.2010) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 20 se expune în următoarea redacție „

„Articolul 20 Dreptul la pensie sau la alocație socială de stat

Cetățenii Republicii Moldova supuși represiunilor și ulterior reabilitați au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat. În cazul în care persoana nu îndeplinește condițiile pentru obținerea dreptului la pensie, acesta beneficiază de alocație socială de stat, stabilită în conformitate cu Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.”.

2. La art. 21:

- cuvântul „Invalidizii” se substituie cu sintagma „Persoanele cu dizabilități”.
- de asemenea sintagma „articole protezo-ortopedice;” se substituie cu sintagma „mijloace ajutătoare tehnice;”.

Art. XXXXII – Legea cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, nr. 121 din 03.05.2001 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 51, art. nr.280 din 08.05.2001) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

La art. 2, pct. 1), precum și pe tot parcursul textului Legii, sintagma „invalidizilor de război” se substituie cu sintagma „persoane cu dizabilități de pe urma războiului”;

- sintagma „invaliditate” se substituie cu sintagma „dizabilitate”;
- sintagma „de gradul I” se substituie cu sintagma „severe”;
- sintagma „de gradul II” se substituie cu sintagma „accentuate”;
- sintagma „de gradul II” se substituie cu sintagma „medii”.

Art. XXXXIII – Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, nr. 1593 din 26 decembrie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 18-19, art. nr.57 din 08.02.2003) cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La Anexa nr.2 pct. 1, litera a), b) și d), se exclude sintagma „de grad sever, accentuat sau mediu”.
2. La Anexa 3, pct. 27 din text de exclus sintagma „de grad sever, accentuat sau mediu”.

Art. XXXXIV – Legea cu privire la minimul de existență, nr. 152 din 05.07.2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 165, art. nr. 555 din 07.08.2012) se modifică și se completează după cum urmează:

La art. 5, alin. (1) și alin. (6) cuvântul „semestrial” se substituie cu cuvântul „trimestrial”

Președintele Parlamentului

Marian LUPU